

House

Tracy Kidder, 1985. House. AVON books, New York. 341 p. Prijs \$ 4.50.

De Amerikaanse schrijver Tracy Kidder die naam heeft gemaakt met de beschrijving van de bouw van een computer, heeft zich in dit tweede boek verdiept in de bouw van een huis. "The soul of a new machine" was een voorbeeld uit de high-tech wereld en speelt zich af aan de grenzen van de moderne technologie. "House" is een voorbeeld van traditionele techniek aan de grenzen van het ambacht. In "House" komen alle aspecten van het bouwproces aan de orde: het initiatief nemen tot de bouw, de grond verwerven, het financieren van het hele project, het (laten) maken van een ontwerp, de daadwerkelijke uitvoering van de bouw en het verkrijgen van de vergunningen. De nadruk ligt in dit boek echter bij de mensen: de initiatiefnemers, de architect en de uitvoerders die steeds wisselende coalities vormen om het huis te realiseren.

Judith en Jonathan Souweine zijn yuppie-achtige types uit een forenzenplaatsje van een universiteitsstadje die 150.000 US dollar aan hun huis gaan besteden. Bij haar ouders in de tuin is ruimte genoeg om een woning voor dit jonge gezin te bouwen. In 1984 beginnen ze met de bouw. Kidder beschrijft met humor en een betrokken afstandelijkheid de karakters en de ontwikkeling van zijn personages. Het boek wordt gebracht als een roman, maar hij wijkt kennelijk nauwelijks af van de werkelijkheid. Zelfs de namen van de participanten verandert hij niet. Nergens neemt hij een eigen plaats in. Kidder blijft als een cameraman op zijn plaats, achter de pen in dit geval. "Faction" is de nieuwe term die voor dit soort boeken bedacht is. Wat ik vreemd vind is dat hij geen enkele aandacht voor de twee kinderen van de Souweines heeft, alsof die niet een stem hebben en alsof het op hun niet een enorme indruk maakt, de wording van dit eigen huis.

De initiatiefnemers voelen zich niet competent om hun ideeën op papier te zetten. Zij nemen een jonge vrijgezel architect (een goede vriend) in dienst. Bill krijgt de opdracht om de ideeën uit te werken tot een plan, tekeningen en bestek. Het wordt een heel verhaal hoe en waarom zij

samen kiezen voor de zogenaamde "Greek Revival" stijl uit de vorige eeuw die nu anno 1987 weer veel aanhangers krijgt (en nu niet alleen in de VS). De Amerikaanse architectuur geschiedenis krijgt aandacht met verwijzingen voor verder lezen. Dat verwacht je niet in een roman.

De uitvoerders, vier mannen die de bouw hebben aangenomen, komen volop aan bod en in beeld. Ieders verleden wordt belicht. Waarom hij timmerman werd, een Vietnam herinnering die meespeelt en de diverse echtgenotes krijgen aandacht. De streek, het landschap met begroeiing, de lokale geschiedenis en dergelijke komen naar voren zonder dat de hoofdzaak in een anecdote-zee verzuipd. De hippy-carpenters maken er wat moois van. Op een betonnen fundering wordt het houten huis gebouwd. Vaktermen worden uitgelegd, de fabricage van spijkers wordt behandeld en Kidder gaat zelfs de weg terug die een balk op de bouwplaats heeft afgelegd totdat hij in de uitgestrekte bossen van New England staat. Hij volgt de bouwers naar hun zelf (ver)bouwde huizen en interviewt hen in hun eigen omgeving.

Bij het maken van keuzes op de bouw ontstaan er soms enorme spanningen. De architect schrijft een bepaalde detaillering voor. De aannemers willen dat wel of niet maken. De opdrachtgevers willen dat wel of niet betalen. Kidder laat zien dat er verschillende tijdelijke "verbonden" gesloten worden om de eigen zin door te kunnen drukken. De aannemers samen met Bill die proberen de Souweines op te voeren in de bouwkunde en bouwkunst. De aannemers met de opdrachtgevers tegen Bill omdat de detaillering te duur wordt. De Souweines en Bill tegen de timmerlui omdat de uitvoering te wensen overlaet. Kortom sociologisch zeer interessant hoe "figuraties" tot stand komen in een praktijkgeval. Voor woon-ecologen een "winstpakker" om te zien hoe een huishouden vorm geeft aan haar directe omgeving. De constant veranderende sociale inter-actie is zeer leesbaar - af en toe in Amerikaans "slang" - beschreven. Jammer dat er geen behoorlijke bestektekeningen bij zijn afgedrukt als houvast bij het volgen van de discussie in dit boek over het realiseren van een droom.

"House" is een doortimmerd boek waarin echte mensen de hoofdrol spelen.

Ruud van Wezel